Wstęp

Jesienią 2024 r. profesor Lech Witkowski obchodził pięćdziesięciolecie pracy akademickiej. Z tej okazji środowisko naukowe przygotowało książkę okolicznościową, która wyjątkowo uroczyście odnotowała osiągnięcia i wkład Jubilata w kształtowanie się polskiej myśli humanistycznej, w tym pedagogicznej. Nie oznacza to jednak, że wszystko zostało już w tym zakresie powiedziane. W gronie kilku zaprzyjaźnionych z Witkowskim osób uznaliśmy, że chcemy jeszcze raz, w nieco innym trybie, pokazać wyjątkowe znaczenie jego dorobku. Dlatego przygotowaliśmy kilka artykułów, które na różne sposoby dyskutują z myślą Profesora i ukazują jej inspirujące oddziaływanie. Kategorią, którą uznaliśmy za wiodącą jest „przebudzenie". Któż bowiem, jak nie Witkowski najlepiej daje do myślenia i właśnie pobudza do innego spojrzenia, bardziej wnikliwego i krytycznego, a zarazem dającego nadzieję na uchwycenie sensu? Któż lepiej popycha do wysiłku, nie pozwala na lenistwo i zadowolenie z dotychczasowych wyników, któż lepiej niż Profesor zachęca do stawiania sobie jeszcze wyższych wymagań i lepszych celów? Oczywiście mówimy tu nie tylko o indywidualnym, wychowawczym oddziaływaniu, lecz o pracy nad nauką, o pracy nad pokoleniem badaczy.

Jako uczniowie i uczennice, a zarazem przyjaciele w dociekaniach i myśleniu, wskazujemy na kilka obszarów, które właśnie dzięki pracom Witkowskiego mają dla nas szczególne znaczenie i pozwalają nam lepiej zobaczyć sprawy pedagogiczne. Wśród autorów tego zeszytu znaleźli się przedstawiciele różnych pól badawczych, różnych pokoleń, różnie odczytujących inspiracje płynące z prac Witkowskiego i różnie, często nie wprost, podejmujących jego zachętę do myślenia.

Kierujemy te testy do czytelników w przekonaniu, że ich lektura odsłoni jeszcze inne pola dociekań i odczytań Witkowskiego, a także, że jeszcze raz da świadectwo temu, że warto patrzeć na świat krytycznym okiem i w skomplikowany sposób układać sobie ścieżkę poznawczą. Warto wybierać drogę okrężną, a nie na skróty. W studiowaniu i badaniach zachęcamy do wybierania prac Witkowskiego, one na pewno nie pozwolą na stosowanie ułatwień czy pójście krótszą drogą.

Rafał Godoń
Warszawa, listopad 2025 r.